

ඔසු වවමු ඉසුරු ලබමු

නෙල්ලි

උද්භිද නාමය - *Phyllanthus emblica* Linn

ශාක කුලය - Euphorbiaceae

පොදු සිංහල නම - නෙල්ලි/ අඹුලුඵල

සංස්කෘත නාමය - ආමලකි/ ආමලක

ද්‍රව්‍ය නාමය - නෙල්ලික්කායි, යාමලක

ඉංග්‍රීසි නාමය - Emblic myrobalan, Indian Goose-berry

රෝපණ ද්‍රව්‍ය -

ඖෂධ සදහා ගැනෙන ව්‍යවහාර අංග-
පත්‍ර,පොතු,මුල්,ගෙඩි,ඇට මද,මල්

හැඳින්වීම

බෙහෙත් නෙල්ලි” ලෙස සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේදී හඳුන්වන නෙල්ලි පලතුරු අතර විටමින් සි බහුලම පලතුර ලෙස සැලකිය හැකිය. මෙය රස පහකින් යුතු රසයක් ඇති සෞඛ්‍යමය අගයෙන් අනූන බව කියැවෙන අතර ඇට රහිත නෙල්ලි අමාතය හා සමාන බව ආයුර්වේදීය මතයයි. රටේ බහුලව වැවෙන නෙල්ලි වලින් ලබා ගත හැකි ආර්ථික හා සෞඛ්‍යමය ප්‍රතිලාභ පිළිබඳව වැඩි අවධානයක් යොමුව නොමැත.

උද්භිද විද්‍යාත්මක විස්තරය -

මීටර් පහළොවක් පමණ උස පතනශීලී වෘක්ෂයකි . අතු .පෙනි සේ ගැලවෙන පොත්තකි .ඒක ගෘහීයයි ප්‍රධාන කඳේ ඇති පත්‍ර .රෝමීය වේ සිනිදු හෝ දෘඩ සංයුක්ත පත්‍ර පතනශීලී .ශල්ක බවට ක්ෂය වී ඇත 2-10 බොහෝවිට සෙන්ටිමීටර්5ක් පමණ දිගය. පත්‍රිකා 30-100 පමණ දරයි. රෝම වලින් වැසි පවතී. පත්‍ර හැලී ගිය අතු වල මධ්‍යයට වන්නට ඇතිවන කක්ෂීය පුෂ්ප මංජරියක පුෂ්ප හට ගනියි.පුරුෂ මල් .මංජරියක රාශියක් හා ස්ත්‍රී මල් එකක් හෝ දෙකක් .බාහිරාවරණය සුදුය .එලය බදරියකි .පිහිටයි අභ්‍යන්තරාවරණය සෙන්ටිමීටර් එකක් පමණ .යුක්තය විෂ්කම්භයකින්

කෘෂි විද්‍යාත්මක විස්තරය

නෙල්ලි ප්‍රචාරණය කර ගැනීම බීජ මගින් බහුල ලෙස සිදුවුවත් එමගින් නිපදවන පැළ වල ලක්ෂණ එකිනෙකට වෙනස් විය හැකියබද්ධ කිරීම හා මුල් . කැබලි පැළ කර ගැනීම මගින් උසස් ලක්ෂණ සහිත .පැළ නිෂ්පාදනය කර ගැනීම වඩාත් යෝග්‍ය වේ බද්ධ කිරීම සඳහා කුඤ්ඤ බද්ධය සාර්ථකව භාවිතා .කළ හැකිය බීජ පැළ ලබා ගැනීම සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමය වේ. උසස් ගුණාංග සහිත නෙල්ලි මව් ශාකයකින් . මාංශක බාහිර .හොඳින් පැසුණු ගෙඩි ලබා ගන්න සන අභ්‍යන්තරාවරණය සහිත ඉවත්කර කොටස කොටස අවිවේ වියලා බීජ ලබා ගන්න සන බීජාවරනය ප්‍රරෝහණය ප්‍රමාද කරන නිසා තවත්

කිරීමට පෙර බීජාවරණය මොළොක් වනතෙක් හොඳින් ඇල්පලයේ පොහවා ගන්න. පොහවා ගත් බීජ වැලි තවානක රෝපණය කර සති දෙකකදී පමණ බීජ පැළ දැකිය හැකිය. බීජ පැළ සෙන්ටිමීටර් දහයක් පමණ වූ කල බඳුන් ගත කර පසුව ක්ෂේත්‍රයේ සිටුවා ගන්න. වෙනත් වෘක්ෂ වලට මෙන්ම මීටර් 3.5*3.5 අතර පරතරය වලවල් වල සිටුවා ගන්න. නෙල්ලි පැළයක් සිටුවීමේදී ද සාමාන්‍ය පලතුරු පැළයක් ෙකෂත්‍රයේ සිටුවා නඩත්තු කරන ක්‍රමවේදයම අනුගමනය කළ හැකියපැළ . සිටුවීමෙන් පසු සති2-3 ක් පමණ එයට සෙවණ සැපයිය යුතුය.

අස්වනු නෙලීම හා ගබඩා කිරීම

බීජ පැළ වසර පහකට පමණ පසුවද බද්ධ පැළ වසර 11/2- 3 ට පමණ පසුවද එල දරනු ලැබේ. ලා කහ පැහැ ගැන්වී අභ්‍යන්තරාවරණය සැපයීමට නොහැකි තරම් සන වේ .කහට ගතිය අඩුවී ඇඹුල් මිශ්‍ර මිහිරි රසයක් ඇතිවේ. මෙම ගෙඩි නොතැලෙන ලෙස කඩා අමුචෙන් හෝ වියලා භාවිතා කළ හැකිය. තැලුණු විට මෙන්ම නිවැරදි වියළීමේ ක්‍රම භාවිතා නොකරන විට ඉක්මනින් පුස් සෑදීම වියළි අස්වැන්න විනාශ වීමට ප්‍රධාන හේතුවකි.

වර්තමාන භාවිතය හා වෙළදපළ තත්ත්වය

ශ්‍රී ලංකාවේ ඖෂධ නිෂ්පාදනය සඳහා වාර්ෂිකව කිලෝ ග්‍රෑම් 50000ක් -60000ක් අතර ප්‍රමාණයක් යොදා ගැනෙන අතර ඒකකයක මිල රුපියල් 100-150ක් පමණ වන නෙල්ලි අති බහුල භාවිතයකින් යුක්ත ඖෂධයකි. දිවයින . පුරා ඔසුසල් හරහා කිලෝ ග්‍රෑම්60000ක් 70,000ක් ප්‍රමාණයක් වාර්ෂිකව අලෙවිවන බවත් සංඛ්‍යා ලේඛන තොරතුරු දක්වයි.

සැකසුම

වෛද්‍ය ලක්ශාන්ත ගුණසිංහ
ආයුර්වේද ප්‍රජා සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිළධාරී- ගගවට කෝරළය